

O‘ZBEK BOLALARINING-SHERMAT BOBOSI

Ibragimova Nargiza Adxamovna

Sirdaryo viloyati, Guliston shahar

Guliston ixtisoslashtirilgan san’at maktabi

“Xor dirijyorligi” yo‘nalishi o‘qituvchisi

E-mail: narciss45@mail.ru

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada O‘zbek bolalar xor ijrochiligi asoschisi, dirijyor, kompozitor, O‘zbekiston Yoshlar mukofoti sovrindori, “Sog‘lom avlod uchun” ordeni sovrindori, O‘zbekiston xalq artisti, “Fidokorona mehnatlari uchun” ordeni sohibi Shermat Yormatovning ijod yo‘li xaqida ma‘lumot berilgan.

Kalit so‘zlar: *xor, xor ijrochiligi, san’at maktabi, “Xor” mashg‘uloti, “xor bo‘lib kuylash” faoliyat turi.*

Murg‘ak qalblarning ustoz, O‘zbekiston xor san’atining “bolalar xori” yo‘nalishida katta ijodiy burilishlar yaratgan, yangiliklar kiritgan, qolaversa boshqa davlatlar bolalar xoridan farqli o‘laroq milliylikka yo‘g‘rilgan, noan’anaviy uslublarni dadil qo‘llagan holda bolalar xor san’ati rivojiga o‘z hissasini qo‘shgan dirijyor, kompozitor, O‘zbekiston Yoshlar mukofoti sovrindori, “Sog‘lom avlod uchun” ordeni sovrindori, O‘zbekiston xalq artisti, “Fidokorona mehnatlari uchun” ordeni sohibi Shermat Yormatovni eshitmagan yoki tanimagan inson bo‘lmasa kera.

Shermat Yormatov talabalik yillarida musiqa sirlarini chuqur o‘rganib, Toshketdagi 99-sonli o‘rta maktabda pedagogik ish boshladi. U erda tashkil etilgan “Boychechak” bolalar studiyasidagi o‘quvchi-yoshlarga yangi bir qo‘shiq o‘rgatib, ularning ko‘ngliga yo‘l topdi, do‘stona muomala qilib, bolalar mehriga birinchi darsdanoq sazovor bo‘ldi. Shermat Yormatov bor bilim, ko‘nikmalarini qo‘llab, qiziqqon o‘quvchilarning ko‘nglida musiqa san’atiga mehr-muhabbat uyg‘otdi. 500 nafar o‘g‘il bolalardan iborat xor jamoasini tuzishga ko‘rsatma olib dirijyor-xormeysterlik faoliyatini boshladi. 1962-yilda “Boychechak” nomli o‘g‘il bolalar xor jamoasi tashkil etilgach, 1964-yilda O‘zbekiston bayramiga bag‘ishlangan konsert dasturida “Boychechak” bolalar ansamblining 140 ta o‘g‘il bolalari sayrab A.Ostrovskiyning “Har doim bo‘lsin quyosh” qo‘shig‘ini kuylashgani o‘sha davrning rahbarlariga manzur bo‘ldi. Ushbu voqea bolalar xor san’ati rivojiga ilk qadamni qo‘ydi. Moskva shahrida nashr etiladigan “Ogonyok” jurnalida muxbirlardan biri

“Solovey i 140 robertino” mavzusida maqola yozdi. SHu maqoladan so‘ng rus kompozitorlaridan notalar, takliflar kela boshladi.

Bundan chamasi 50 yil avval “O‘zbekistonda qo‘shiqchilik san’atini rivojlantirish bo‘yicha” qaror chiqqan edi. Shu qaror asosida O‘zbekiston teleradio qo‘mitasi qoshida yangi bolalar xor jamoasi tashkil etildi. Avval 4 nafar boladan boshlagan bo‘lsa, keyinchalik bolalarning safi asta-sekin kengayib, 7 ga etadi. Bugungi kunga kelib “Bulbulcha”ning ovozi kirib bormagan xonadon yo‘q. O‘zbekistondan tashqarida, butun jahonda ham uning ovozi millionlab muxlislar ko‘nglini zabt eta olgan. Nafaqat bolalar balki kattalar ham “Bulbulcha”ning qo‘shiqlarini eshitib orom olishgan.

“Bulbulcha” nomi qaerdan kelib chiqqani albatta hammamizga qiziq bo‘lsa kerak. 1982-yilda Rossiyada bo‘lib o‘tadigan “Kamerton” nomli musiqiy festivalga ketayotganda, Moskvadagi dunyoga mashhur “Pioneriya” bolalar xor studiyasining rahbari, kompozitor Georgiy Struve bilan avtobusda birga konsert uyushtirgani ketayotganlarida u bolalardan “O‘zbekistonda eng chiroyli sayraydigan qushning nomi nima?” deb so‘raydi. Shunda bolalar bir ovozda baravariga “bulbul” deb javob berishdi. “Bulbulning kichkinasi-chi” deb yana savol berganida esa bolalar “bulbulcha” deya javob berishadi. Konsertni G.Struvening o‘zi olib borganligi uchun, tanishtirish paytida “Sahnaga O‘zbekiston Davlat teleradio qo‘mitasi qoshidagi “Bulbulcha” bolalar xor jamoasini taklif qilamiz, rahbar O‘zbekistonda xizmat ko‘rsatgan, kechirasiz kelajakda xizmat ko‘rsatgan artist Shermet Yormatov” deya e‘lon qilganida barcha ishtirokchilar hayajon bilan bir-birlarini qutlashdi va astoydil kuylashdi.

Moskvaning sahnalarida ilk bor “Bulbulcha” nomi bilan jaranglagan ansambl olqishga sazovor bo‘ldi va o‘z nomiga loyiq bo‘lish uchun tinimsiz izlandi va hozirgu kunda ham izlanishda davom etmoqda!!!

Shermat Yormatov o‘zining “Bulbulcha” bolalar xor jamoasi bilan O‘zbekistonning har go‘shasida konsertlar uyushtirib, ko‘plab xor festivallarida qatnashdi, qolaversa butun dunyoni ham aylanib kelib o‘z mahoratlarini namoyon qilishga ham allaqachon ulgurgan edilar. Bugungi kunga qadar “Bulbulcha” 5 avlod bolalarini tarbiyaladi. Yoshlarga nafaqat qo‘shiq kuylash, balki raqsga tushishni, ularning ma‘naviy dunyosini, tafakkurini oshirishga, Vataniga, yurt tinchligi va ravnaqiga o‘z hissasini qo‘shishni ham o‘rgatdi. Bir oiladay, bahamjihatlikda ishlash ularning qon-qoniga singib ketdi.

Baxtiyor inson – Shermet Yormatov kuyunchak rahbar sifatida nafaqat “Bulbulcha”ning balki “oynai jahon” orqali efirga uzatiladigan, millionlab bolalarni ekran oldiga mixlab qo‘ygan - “Qo‘shig‘im, jon qo‘shig‘im”, “Birgalikda kuylaymiz”,

“Do, re, mi, fa, sol”, “San’at g‘unchalari” kabi ko‘rsatuvlar muxlislarining ham fidoyi ustoz, butun O‘zbekiston bolalariga musiqadan tahsil bergan muallim hamdir.

Yillar davomida O‘zbekiston bolalar xor san’atining ravnaqiga o‘z hissasini qo‘shishni maqsad qilib, butun umrini shunga baxshida etib kelayotgan hurmatli ustozimizga Davlatimiz tomonidan berilgan - O‘zbekiston YOshlar mukofoti, O‘zbekistonda xizmat ko‘rsatgan artist, “Sog‘lom avlod uchun” ordeni, O‘zbekiston xalq artisti, “Fidokorona mehnatlari uchun” ordeni kabi mukofotlar buning yaqqol isbotidir. Bundan tashqari ramziy ma’noda “O‘zbekiston bolalari mehri” deya atalmish bebaho martabaga erishganliklari ham cheksiz baxt.

Teleradio kompaniyasi qoshida tashkil etilgan bu “Bulbulcha” xor jamoasi kichik xor to‘garagidan katta ashula va raqs dastasiga ega, safiga yuzlab bolalarni yig‘gan, boshqa mamlakatlarda konsert dasturlarini namoyish etib ulkan yutuqlarga ega bo‘lgan “Bulbulcha”ga aylandi. Bunda Shermat Yormatovning hissalarini beqiyosdir. Bolalarni o‘z farzandini erkalab katta qilayotgan otadek, Shermat bobo yangi-yangi qo‘shiqlar o‘rgatish bilan bir vaqtda, bolalarning shu kasbga mehr qo‘yishining asosiy sababchisiga aylandilar. Shermat Yormatov o‘z kasbining yuqori malakali ustasi bo‘lganliklari shubhasizdir.

Toshkent shahrining 99-umumta’lim maktabi qoshida tashkil etilgan xor jamoasi keyinchalik O‘zbekiston teleradio kompaniyasi qoshidagi jamoalar qatoridan o‘rin olib, O‘zbekiston bastakorlarining ijodini xalqimiz orasida keng tarqalishiga juda katta hissa qo‘shib, nafaqat Respublikamizda, hattoki uzoq xorij davlatlarida ham (Yugoslaviya, Turkiya) o‘zbek bolalar qo‘shiqchiligini tarannum etib keldi. Hozirgi kunda “Bulbulcha” deganda birinchi bo‘lib Shermat Yormatovning televizor ekrani orqali muayyan gapirayotgan chehralari namoyon bo‘lar edi. Shu insonning muomalasi, targ‘iboti tufayli bir qator keying avlod bastakorlari o‘z ijodida bolalar qo‘shiqchiligiga murojaat qilib kelmoqdalar.

Shermat Yormatov - baxtiyor ota, mehribon bobo, kuyunchak rahbar, nafaqat o‘z oilasi va “Bulbulcha”ning, balki televideniya orqali tanigan, millionlab bolalarning ham bobosi bo‘lgan desak mubolag‘a bo‘lmaydi. Har safar O‘zbekiston bolalariga birday qo‘shiq va musiqadan tahsil bergan muallimni chuqur hurmat va shirin xotiralar bilan yodga olamiz.

Shermat bobo nafaqat bilim, odob-axloq, qo‘shiq kuylash sirlari, balki, har bir bolajonning qalbini tinglashni, uning ko‘zlari nima demoqchiligini ham sezib turardilar. Albatta, ish faoliyatida juda talabchan, har bir ishni oxirigacha etkazadigan, serqirra ustoz edilar. O‘zbekistonda “Boychechak”, “Bulbulcha” ansambllaridan tashqari, qanchadan-qancha maktablarda, oliygohlarda, mahsus maktablarda bolajonlarga musiqqa sirlarini, qo‘shiq kuylashni, aynan xor bo‘lib, jamoa bo‘lib kuylashni o‘rgatdilar. Biron-bir maktablar yo‘q-ki Shermat Yormatov bastalagan

qo‘shiqlarni kuylab, ma‘naviy oziqlanmasa, dunyoqarashi kengaymasa, chunki vatanparvarlik, yurtga sadoqat tuyg‘ulari har bir qo‘shiqlarida mavj uradi.

O‘zbek bolalarining bobosi Shermat Yormatov nomini g‘urur va iftixor bilan yodga olar ekanmiz, ushbu qalbi daryo bo‘lgan insonga har safar o‘z minnatdorchiligimizni bildiramiz, bolalar xor san‘ati asoschisi bo‘lib, uning rivojiga qo‘shgan beqiyos hissalariga tahsinlar aytamiz.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. *Mirziyoev. SH. “Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz” .- T.: O‘zbekiston 2017.*
2. *Mirziyoev.SH. “Madaniyat va san‘at sohasini yanada rivojlantirishga doir qo‘shimcha chora-tadbirlar” to‘g‘risidagi qaror. 2 fevral, 2022 yil.*
3. *N. Sharafieva “Xorshunoslik” Toshkent. 1987.*
4. *O‘. Shokarimov “San‘atga baxshida umr” Toshkent . LESSON PRESS 2016.*

